

Vlaams
Parlement

stuk **2407** (2013-2014) – Nr. 1
ingediend op 30 januari 2014 (2013-2014)

Voorstel van resolutie

van de dames Elisabeth Meuleman en Marleen Vanderpoorten

betreffende de herziening van de schrapping als
bewijs pedagogische bekwaamheid van
de bachelor na bachelor ‘Buitengewoon onderwijs’ en
de bachelor na bachelor ‘Zorgverbreding en
remediërend leren’

Het Vlaams Parlement,

– gelet op:

- 1° het Vlaamse regeerakkoord, ‘De Vlaamse Regering 2009-2014. Een daadkrachtig Vlaanderen in beslissende tijden. Voor een vernieuwende, duurzame en warme samenleving’, dat de belangrijke bedreiging van een ernstig tekort aan leerkrachten erkent, dat stelt dat elke leerling recht heeft op onderwijs en gepaste begeleiding en dat de uitdaging van de diversiteit op school vraagt dat we inzetten op zorg, gelijke onderwijskansen (GOK) en taalvaardigheid. Tevens stelt het regeerakkoord dat er initiatieven zullen worden genomen om te bewerkstelligen dat mensen met praktijkervaring vanuit de privésector gemakkelijker kunnen overstappen naar het onderwijs;
- 2° het Structuurdecreet Hoger Onderwijs van 4 april 2003 zoals gewijzigd, dat de voortgezette lerarenopleiding buitengewoon onderwijs (VOBO) omvormde tot de bachelor na bachelor in het onderwijs ‘Buitengewoon onderwijs’ (BNB BUO) en dat de voortgezette lerarenopleiding zorgverbreding en remediërend leren (VOZO) omvormde tot bachelor na bachelor in het onderwijs ‘Zorgverbreding en remediërend leren’ (BNB ZRL). Sindsdien leiden alle Vlaamse hogescholen op tot een gezamenlijk competentieprofiel dat afgestudeerden bekwaamt in het kwaliteitsvol begeleiden van kinderen met specifieke onderwijsbehoeften in hun school- en klascontext;
- 3° het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (2006), door Vlaanderen en België geratificeerd in 2009, en – mede in aansluiting daarop – gelet op het ontwerp van decreet betreffende maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften, door de Vlaamse Regering goedgekeurd op 8 november 2013, waarbij meer inclusief onderwijs en samenwerking tussen gewoon en buitengewoon onderwijs vooropstaan en waarbij van leraren verwacht wordt dat zij de nodige redelijke aanpassingen kunnen realiseren waarop leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften recht hebben;
- 4° het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2013 houdende de wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 juni 1989 betreffende de bekwaamheidsbewijzen, de salarisschalen, het prestatiestelsel en de bezoldigingsregeling in het secundair onderwijs, dat tegen bovenstaande regelgeving in en zonder overleg met de betrokken studenten, afgestudeerden, directies of hogescholen beide banaba-diploma’s schrapt als bewijs van pedagogische bekwaamheid (BPB) voor het secundair onderwijs;
- 5° het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2013 tot wijziging van de regelgeving betreffende de bekwaamheidsbewijzen en salarisschalen van de personeelsleden van de onderwijsinstellingen voor buitengewoon onderwijs en deeltijds kunstonderwijs, dat parallel de beide diploma’s wilde schrappen als bewijs van pedagogische bekwaamheid voor het buitengewoon secundair onderwijs, waarbij op de valreep het besef doordrong dat de gevolgen voor het werkveld negatief zouden zijn en dat – gelet op bovenstaande vaststellingen – die schrapping het beste uitgesteld kon worden tot 1 september 2015;

– overwegende dat:

- 1° de gezamenlijke competenties die tijdens beide opleidingen worden opgebouwd, vooral dienstbaar zijn aan functies zoals ‘leraar buitengewoon onderwijs’, ‘gon- of ion-begeleider’, ‘zorgcoördinator’, ‘leerlingbegeleider’, ‘orthopedagoog’, ‘GOK-coördinator’, ‘paramedicus buitengewoon onderwijs’, ‘brugfiguur’ enzovoort, en dat de functies momenteel niet altijd op dezelfde wijze geformaliseerd zijn in een specifiek statuut of ambt;

- 2° de decretale regelgeving hoger onderwijs impliceert dat kandidaten zonder leraren-diploma toegang hebben tot de opleidingen, een keuze vanuit de overweging dat beide bacheloropleidingen in het onderwijs een uitstekend professionaliseringstraject zijn voor personeelsleden die in het onderwijs vanuit diverse achtergronden en disciplines de begeleiding van leerlingen waarmaken, zeker waar specifieke onderwijsbehoeften ontstaan;
- 3° het aantal personeelsleden dat effectief een ambt als lesgever uitoefent en enkel een bewijs van pedagogische bekwaamheid bezit via een voortgezette lerarenopleiding of bachelor na bachelor in het onderwijs, relatief beperkt is, zeker in verhouding tot het veel grotere jaarlijkse aantal afgestudeerden in die opleidingen;
- 4° directies en mentoren in het secundair onderwijs net als het bredere werkveld (cf. een zopas ondertekende petitie) van oordeel zijn dat die hoogopgeleide betrokkenen, die meestal over twee bachelor- of masterdiploma's beschikken, voor een aantal betrekkingen in het secundair onderwijs zeer geschikt worden geacht, zeker in tijden van groeiende lerarentekorten. Zulke aanwervingen zullen vanaf nu dus enkel nog onder de 'andere bekwaamheidsbewijzen' kunnen plaatsvinden zoals in het basisonderwijs, wat de arbeidskansen en aantrekkelijkheid van een baan in het onderwijs voor die hoogopgeleide en hoogstnoodzakelijke professionals inperkt of zelfs afsnijdt;
- 5° de accreditatie van de opleidingen als bachelor in het onderwijs op niveau 6 van de Vlaamse kwalificatiestructuur impliceert dat het opleidingsprogramma zeker niet minder zwaar en/of korter is dan dat van de specifieke lerarenopleidingen, zeker aangezien die banaba's voor de decretaal bepaalde studieomvang van 60 studiepunten weinig of geen vrijstellingen toekennen aan instromers zonder lerarendiploma (analoog kennen de specifieke lerarenopleidingen die in hun 60 studiepunten wel vaak toe aan deze groepen). Bovendien is er een gedifferentieerd curriculum voor zijnstromers, waarin de nodige onderwijsreferentiekaders worden aangebracht en in de praktijk omgezet;
- 6° (oud-)studenten met een andere vooropleiding dan leraar intussen hun kans op tijdelijke aanstelling van doorlopende duur of vaste benoeming als leerlingbegeleider of GOK-coördinator in het (gewoon) secundair onderwijs verliezen, omdat zij het diploma niet behaalden vóór 1 september 2013, of vóór die datum geen blijvend werk in het onderwijs vonden, wat evenwel eigen is aan startersloopbanen in het onderwijs en waarvoor het loopbaandebat momenteel nog geen alternatieven klaar heeft; dat (oud-)studenten die tussen 1 september 2013 en 2015 met een van beide diploma's werk vinden in het buitengewoon onderwijs, voor de rest van hun loopbaan niet meer kunnen overstappen naar het secundair onderwijs, zelfs niet gericht op meer inclusief onderwijs en het zorgcontinuüm waarvoor ze zijn opgeleid;
- 7° aan recent afgestudeerden en studenten die nu gestart zijn of starten in de sector Welzijn, Gezondheidszorg, Integrale Jeugdhulp enzovoort, een perspectief wordt ontnomen om nog als zijnstromer in te stappen in het onderwijs, terwijl die mogelijkheid bij inschrijving niettemin in het diploma vervat zat;
- 8° recent afgestudeerden en studenten van het Departement Onderwijs geen heldere communicatie kregen over de precieze betekenis van de schrapping van het bewijs pedagogische bekwaamheid van 29 juli 2013 voor hun situatie;
- 9° studenten die die opleidingen afwerken tussen 1 september 2013 en 2015, hun twee jaar durende traject momenteel niet meer kunnen spreiden over een jaar extra wanneer dat noodzakelijk is wegens bijvoorbeeld ziekte, een ongeval, zwangerschap, topsport of andere individuele omstandigheden, zonder het beoogde bewijs pedagogische bekwaamheid te verliezen;

- vraagt de Vlaamse Regering om, in overleg met de verschillende onderwijsactoren, de volgende acties te ondernemen:
 - 1° een opschorting van de schrapping van de beide banaba-diploma's als bewijs pedagogische bekwaamheid voor het gewoon secundair onderwijs, op analoge wijze zoals voor het buitengewoon secundair onderwijs, zodat studenten en oud-studenten die zich dit academiejaar of eerder inschreven in een van beide banaba-opleidingen, hun opleiding nog kunnen afwerken én daarbij eenzelfde civiel effect van het diploma hebben zoals dat bij hun inschrijving in het beoogde diploma vervat zat;
 - 2° een verlenging van het voorziene uitstel tot minstens 1 september 2016, zodat rekening wordt gehouden met de decretaal bepaalde flexibiliseringsmogelijkheden in het hoger onderwijs, met het feit dat het loopbaandebat nog lopende is én met het feit dat afgestudeerden vaak niet meteen aan de slag gaan of kunnen blijven in het onderwijs;
 - 3° een bijsturing van de overgangsmaatregelen door de vereiste van 'blijvende tewerkstelling in het onderwijs' te schrappen of minstens te versoepelen, opdat jonge werknemers die andere relevante werkervaring opdoen, niet afgestraft worden omdat ze niet meteen in het onderwijs komen, en opdat zij hun ervaring op basis van hun beide diploma's kunnen blijven inzetten in schoolteams in gewoon én buitengewoon secundair onderwijs.

Elisabeth MEULEMAN

Marleen VANDERPOORTEN